

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravljanju projekta mesecno K 1.70

SLOVENEK

Inserati:

Enostopna petivrstna (72 mm):
za enkrat . . . po 15 w
za dvakrat . . . " 13 w
za trikrat . . . " 10 w
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostopna petivrstna (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Iredenta.

Pulj, 21. avgusta.

Da je iredentizem političen nezmisljen, je zadnje čase posebno jasno dokazal laški socialnodemokratski publicist Vivante. Kljub temu to gibanje živi dalje in je državi slejkoprej nevarno. Velikanski puljski škandali so dokazali, kako je iredenta nalašč v škodo avstrijske države, vojaštva in mornarice zanemarjala občinsko upravo, hišne preiskave so dognale, da so iredentovci imeli natančne načrte, kako v slučaju vojske pokvariti vodovod in plinsko napeljavno in nedavno so v Trstu konfiscirali iredentovsko brošuro nekega iredentovskega društva v Trstu, ki kaže, kako ta organizacija ne počiva, ampak ruje dalje. Zato je prav, da se nekoliko z njo popečemo.

Iredentizem obstoji v sistematičnem delu, ki stremi v glavnem za tem, da bodi v južnih pokrajinah vse pripravljeno, da se v pravem trenutku Primorje odtrga od Avstrije. Zato tudi laški iredentizem ni prav nič drugega nego skrbno in sistematično pripravljeno konstantno izdajalstvo. Laški iredentizem je organizacija, katera ima raztegnjene svoje mreže že v vse panoge javnega življenja in ga na jugu ni urada, v katerem bi ne imela laška iredenta svojih zaupnikov. To dejstvo je tudi največji vzrok, da se iredenti težko ali sploh ne more priti v okoliščini, če se pride, je to navadno že prepozno.

Največjo pozornost obrača laška iredenta šolstvu in vohunstvu. Šolstvu zato, ker je iredenti na tem, da se otrokom že v ljudskih šolah ubije v glavo mrznja ali vsaj hladnost do vsega, kar je avstrijsko. S to vcepljeno mrznjo pride potem želja po spojitvi avstrijskih dežel, v katerih bivajo Lahi, z Italijo sama od sebe. V to uporablja laška iredenta osobito ljudske šole, katere se nahajajo večinoma pod vplivom laško-liberalnih mogotcev; naj si bo že deželni, občinski ali pa privatni. Glavni naraščaj iredente pa tvori ono, kar pride iz šol »Leg a N a z i o n a l e«. Kar pride iz teh šol, je vzgojeno v strogo laško-liberalnem duhu, prepojenem s protiaustrijskim. Zato bo laški iredentizem v Avstriji toliko časa cvetel, dokler ne bo vlada obračala šolstvu, katero se nahaja v laško-liberalnih rokah, večje pozornosti in kontrole.

Kar se tiče vohunstva, poznajo Lahi vse naše utrdbe, ker znajo k vsaki gradnji utihotapiti svoje ljudi. Tudi to so službe dobro organizovane laške iredente.

Iredenta zasleduje vsako našo najmanjšo kretnjo ob meji z največjo pozornostjo in spravi brezdvomno vsa ta opazovanja skrbno preko meje. Gotovo ni pretirana trditev, da ima iredenta o vseh naših važnejših strateških položajih ravno tako natančne in podrobne načrte, kakor mi sami. Da je temu tako, je največji del te krivde, katera se zna na jugu še kruto maščevati, pripisovati vladi sami, ker pri takih gradnjah ne izključuje s svojim vplivom državi nevarnih in sumljivih elementov. Pri nas se skrbno zasleduje ob meji vsak, pri komur policija kak fotografski aparat zavoha, med tem ko se spuščajo italijanski vohuni-strokovnjaki v podobi navadnih delavcev preko meje s podrobno izdelanimi načrti, kjer jih njihove obrambne oblasti sprejemajo z odprtimi rukami. Temu početju je največ vzrok popolnoma napačni nazor avstrijskih oblasti, pri katerih še vedno velja načelo, da je vsak Italijan, kateri živi med nami pod imenom delavec, res samo to in nič drugega, in zato za vohunstvo nesposoben. Na tem polju se je zagrešilo že toliko, da se to sploh ne da več popraviti, ker so se na jugu zadnja leta gradile važne stvari trajne vrednosti, v kolikor jo radi preje imenovali pregreškov niso že zgubili. Tu je treba omeniti samo nazadnje zgrajeno železniško zvezo Trsta z ostalo monarhijo.

Kot tretji pospeševatelj laškega iredentizma pa pridejo v poštev takozvani regnikoli, to so oni italijanski podaniki, katerih se vsako leto naravnost ogromno število ali za stalno ali za gotovo sezono preseljuje v Avstrijo, ker doma ne dobe zaslužka. Regnikoli so oni faktor, kateri neti med iredento vedno nove in večje upe na združitev avstrijskih dežel, v katerih bivajo Lahi, z Italijo. Čim večje je naseljevanje italijanskih podanikov na avstrijskem jugu, tem drzneje in nevarnejše je gibanje laške iredente. Te vrste ljudje so pa za avstrijske oblasti neka vroča točka, katere se največkrat ne upa nikdo dotakniti iz ozirov na zavezništvo. Italijani so pa tudi tako srečni, da imajo pri najvišjih vladnih krogih dobre protektorje, kateri jih znajo ali pa imajo moč jih obvarovati pred zasluženimi kaznjami. Če vlada izsledí kakšno iredentovsko gibanje, se hitro, še predno pride stvar v javnost, menja med Dunajem in Trstom par šifriranih brzojav in vse je zopet v najlepšem redu, kakor da bi se ne bilo nič pripetilo. Največje zlo, ki more v takih slučajih iredento doleteti, je, da vlada razpusti kakšno iredentovsko društvo. S tem je seveda bore malo doseženega.

To bi bile tri glavne opore laškega

iredentizma, kateri beli vladnim organom lase, to pa zato, ker se ga vlada ne upa energično zatreti. Rana laškega iredentizma, katera skeli celi jug, bi se dala zaceiliti, čeravno ne več tako lahko, kakor bi bilo to morda šlo pred desetimi leti. Treba je le nekoliko poguma in dobre volje. Vlada naj posveča vzgoji v laških šolah, osobito v onih »Leg a N a z i o n a l e«, večjo pozornost; pri zajezevanju vohunstva naj ne dela težav vojaškimi oblastmi; kar se pa regnikolov tiče, naj jih z odredbami poduči, da se imajo pri nas vesti kakor dostojni gostje, če pa tega ne čujejo, naj se jim pa pokaže zopet pot preko meje domov.

Samo s temi tremi pripomočki bi se dalo že mnogo, če že prav ne vse doseči. Ne v zadnji vrsti pa potrebujejo tudi razni uradi, kjer se iredenta naravnost protežira, večje pozornosti. Danes ni n. pr. na jugu prav nič novega, če si v uradih zagriženi iredentisti sami zbirajo službe, kajti največ je uradnih predstojnikov takih, da pred iredento naravnost trepetajo. Tudi temu bo treba za naprej posvečati pozornost, da bo javnosti mogoče sami soditi o južnih razmerah.

Štajerske novice.

š Izmišljene novice o štajerskem deželnem zboru. Niso še pričeta pogajanja zaradi delozmožnosti štajerskega deželnega zbora in že slišijo naši liberalci, ki so med vsemi svoje baže gotovo najbolj prifrknjeni, travo rasti. Njihovi listi pišejo, da slišijo od nemškonarodne strani, da se dovoli Slovincem dve meščanski šoli. Čeprav ne dvomimo, da imajo liberalci tudi izdajalske zveze z nemškimi nacionalci, vendar smo prepričani, da svoje slovenske bratce zaradi njihove brihtnosti, v kateri vse verjamejo, le farbajo. Vprašali smo naše poslance, koliko je resnice na novici, a vsi nam zatrjujejo, da so slične novice le čisto navadna liberalna farbarija.

š Mladeniči k Orlom! Naša mladeniška organizacija se od leta do leta izpopolnjuje. Njena najlepša oblika je orlovska organizacija. Zato pa moramo gledati, da vrste te strogo organizirane čete razširimo po vsem slovenskem Štajerju. Med mladenci mora veljati klic: Kdor Slovenec, ta Orel! Letošnji pregled čez orlovske vrste v št. Juriju ob južni železnici je vrlo dobro izpadel. Toda orlovska organizacija je še daleč proč od svojega viška na štajerskem. Treba je naprej zidati ob tej veličastni zgradbi. In k temu so predvsem poklicani mladeniči sami. Upamo, da se zbude posebno

po zaspanih krajih mladeniči k novemu življenju. Na dan, na plan!

š Nezavednost, ka-li? Doživimo slučaj, da naši somišljeniki še vedno ne vedo, da imamo za dijake na srednjih šolah in visokih šolah katoliške organizacije. Zato je čudno, če še vidimo naše ljudi, da vlačijo za seboj liberalne študente in jih vsiljujejo v katoliške hiše in družbe. Katoliška zavest in odločnost se ne sme kazati samo v besedah!

š Žalostno! Dne 17. t. mes. so imeli učenci javne ljudske ter oni šulferajnske šole v št. Lenartu v Slov. goricah skupno mašo v proslavo cesarjevega rojstnega dne. Po sveti daritvi so zapeli, kakor je to običajno, učenci javne ljudske šole cesarsko himno v slovenskem jeziku, učenci šulferajnske šole pa so jo peli v nemškem. Ker pa so se na to že vnaprej pripravili in vedeli, da bi sami ne mogli prevzeti slovenske šolarje, naročili so si v pomoč še posilnemških frajlic iz Sv. Trojice. Slovenski stariši! Zmiraj se slišijo pritožbe, kako slabo se obnašajo otroci te pomemčevalnice po poti v šolo in iz šole. Zaničujejo očito svoj slovenski materni jezik. Sedaj se je to zgodilo javno, v cerkvi pri službi božji! Ali še tudi sedaj ne bodete spregledali vsi oni, kateri pošiljate svoje otroke v šulferajnsko šolo, kaj da bodo ti otroci nekaj?

š Obmejni Slovinci! Prihodnjo nedeljo, 25. avgusta popoldne vsi na Slomškovo slavnost obmejnih Slovincov pri Sv. Križu nad Mariborom!

š Št. Ilj v Slov. goricah. Dijaška Slomškova slavnost se je izborna obnesla. Pri popoldanski slavnosti je bila dvorana nabito polna. Slavnostni govor je imel g. dr. Ogrizek.

š Zborovanje zveze gasilskih društev in posojilnice 18. t. m. v Ljutomeru se je zelo lepo izvršilo. Govorili so načelnik zveze Jožef Rajh, državni poslanec Roškar, dr. Hohnjec, ravnatelj Zadržne zveze Traven, ki je izrazil željo, da se na murskem polju ustanovi še Orel in Vl. Pušenjak. Razpoloženje izborna, le neki dolgoletni Križaničev študent je med Roškarjevim govorom nekatere trapaste opazke delal, a so ga naši ljudje kmalu pri tem poslu ustavili.

š Spremembe pri oo. frančiškanih v štajersko - avstrijski provinciji: p. Julij Smerček na Dunaju, vikar p. Pelegij Klemenčič v Gradcu, vikar; p. Simon Prinot v Lankovici, gvardijan; p. Ivo Kren v Lankovici, vikar. Prestavljeni so: p. Krisogon Globočnik iz Marijatrošta v Gradec; p. Anton Čuček iz Lankovica k Mariji Trošt; p. Tomaž Hanžel iz Lankovica v Gradec in p. Konrad Klože iz Gradca v Lankovic.

LISTEK.

Sirenska kri.

Bretonska povest. A. le Braz.

(Dalje.)

O lepa, čudovita noč! . . . Kje plava pač ta trenutek mrtvo truplo ubogega Jeana Morvach'a? Tedaj so zadoneli koraki skozi tiho ulico. Sklonil sem se skozi okno, velika, temna postava je z naglimi koraki hitela skozi mestece. Šla je po poteh, ki peljejo na zapad; tedaj sem vedel, da je bil to Paol Vraz, ki je kakor najstarejši iz družine brez odloga — tako zahteva običaj — hite! budit novo cadoransko vdovo, ki je pokojno spala v svoji postelji.

VIII.

Dober teden je že potekel od žalostnega dogodka. Muhasto vzhodno nebo je postavilo optimistična županova prerokovanja na laž. Veter piha iz jugozapada, oblačno deževno vreme je pričelo. Cele črede težkih, sivih oblakov se dvigajo z jutranjo zarjo v daljini iz morja. Vlažni, melanholični dnevi so, dnevi brez luči in življenja, znanilci bretonske zime. Popoldne grem včasih

k pripovedovalkam, na katere sem bil opozorjen. Stare ženske so povečini z ljubeznivimi, finimi navadami. Pogoščujejo me s kislim mlekom in s kruhom, podobnem pogajči, in mi odkazujejo častno mesto na ognjišču, na katerem tiho tli posušen kravjek, in ko izčesavajo volno pomalem, mi pripovedujejo z nežnim glasom, ki ga spremlja ropot železnih česalnikov, tragične zgodbe o čudovitih znamenjih na ladjah, čudnih smrtnih slučajih, grozopolnih ladijskih katastrofah, ki zvone tako mračno in žalostno, da človeka zona oblije, če le posluša.

Ena izmed njih, stara Tual, ki jo imenujejo vsi ljudje tod »botro«, stanuje v vasič Sankt Guennol, ki je sedaj ob tem vremenu neprestano ovita v oblak razpršene vode, ki jo pošiljajo v višavo razbičani valovi Fromveurja. Vselej, ko romam tja ven, vidim na skrajni osti skale čepeti črno moško postavo. Podoben je s svojim vnetu vihraječim plaščem, ki izgleda kakor dve razprostrti peroti, velikemu morskemu vranu.

Ta skrivnostna oseba, ki stoji tako samotno in nevtudno na straži pred prepadom, začena vzbujati mojo radovednost. Odločil sem se, priti do jasnosti, in tako plezam po zdrslji stezi tesno do njega. Z visoko dvignjenimi ro-

kami, dlani kakor v bran proti luči na obeh, tako stoji tam in njegovi iskajoči pogledi begajo neprestano čez sivo, divje razburkano vodovje. Tako globoko je zamišljen, da me ne sliši prihajati, pa saj požre vsak sum temni grom valov, ki se lomijo ob visoki skalnati steni.

»Oprostite dragi« —

Tedaj se nenadoma obrne na peti, me pogleda s temno stisnjenimi obrvmi in pravi, jemaje z glave široko-krajni klobuk: »Oprostite! Vi ste gospod iz cerkve zadnjič, kajne? Res bi si ne bil mislil, da vas na tem kraju srečam. Celo otočani se le redkokdaj upajo na vrh Veilgoz.«

In jaz bi tudi v resnici ne bil pričakoval, da zagledam nenadoma starega Morvach'a pred sabo. Čudno srečanje me je za trenutek spravilo v zadrego. Žalostna si stisneva roki. Nisem ga še videl od nesreče. Popolnoma neizpremenjen je. Vedno isti resni, razsušeni obraz, isti veličastni mir. Povprašam po Marie Ange; on odgovarja s pokojnim glasom: »Vidim, po okoliščinah ji je dobro kolikor mogoče, daš ženske — Saj razumete — Župnik jo obišče vsak dan. V takih časih je vera edina« —

»In vi, Paol Vraz?«

»Jaz — glejte, tukaj sem na straži — pazim, da bi ugledal kjo truplo svojega sina.«

Govori bretonski, zavlada z glasom z ostro izraženim quessantskim narečenjem. Niti sled notranje vznemirljenosti ne trepeti na njegovih tenkih, od tobakovega soka rumenkasto poobarvanih ustnicah. S prstom kaže na enega belkastih travok, ki s svojo svetlejšo barvo prekinjajo enakomerno siv ocean.

»Tam je pot, po kateri ga zopet pri- nesejo valovi — če — se sploh še vene. Če kdo vtone v kanal du Four, priplava njegovo truplo na Veilgozsko obrežje.«

Petdeset metrov globlje leži, to Veilgozsko obrežje. Le z ladjo se lahko pride nanje in če se kdaj ustavi tam, doli kako truplo, ga je treba na vrveh potegniti kvišku. Če je že preveč začelo razpadati, se razkosa na skalnatih ro- bilih.

»Osem dolgih dni, je še pristavil stari Morvach, »stojim že tu gori na straži, jutri pridem še enkrat — potem pa ni več upanja. Potem nam ne preostane drugega, kakor napraviti voščeni križ za Proello.«

Zatopil se je zopet v prejšnjo nepremično pozo, oči togo v daljo uprte stoji na mrtvaški straži.

š **Požari.** V Slovenski Bistrici so zgorela vsa poslopja posestnika Skerbiša. Zažgala je baje mačka, ki se ji je vnel iz neznanega vzroka kožuh in je goreča letela v hlev. — Pri posestniku Brežniku v Sp. Rudečem bregu pri Mariboru, je te dni proti deveti uri dopoldne nastal ogenj. Tamošnji učitelj je s šolskimi dečki hitro spravil bližnjo brizgalno na kraj ognja. Solarji so pri gašenju pridno pomagali. Nato ste prišli še požarni brambi iz Maribora in Pobrežja. Posrečilo se je gasilcem ogenj omejiti ter obvarovati sosednja poslopja pred požarom.

š **Aretovan požigalec.** Iz Konjic: Posestnika Florijana Lamprehta v Sp. Lažah so aretovali orožniki, ker je osumljen, da je sam zažgal svoja poslopja, hoteč priti v posest zavarovalnice. Škoda vsled požara je znašala več tisoč kron. Lamprehta so izročili okrsodniji v Konjicah.

š **Napadel je** v eni zadnjih noči delavec Franc Stermšek blizu Slovenske Bistrice na cesti posestnika Jakoba Kone ter mu z nožem razparal trebuh. Konega so spravili v bolnišnico, Strmška pa so zaprli.

š **Zopet nesreča vsled avtomobila.** Nek graški avtomobil se je 21. t. m. zjutraj peljal iz Maribora proti Leitersbergu. Nasproti mu je privozil voz mariborske mlekarne, na katerem je sedel mlečni kontrolor Jakob Ganter. Konj se je pred avtomobilom splašil in skočil vstran. Gantra je vrglo z voza na tla. Zadobil je na glavi in levi nogi težke poškodbe. Spraviti so ga morali v mariborsko bolnišnico. Tudi konj je vsled padca precej poškodovan.

š **Poročil se je** v Ptuj g. Ciril Božič, učitelj pri Sv. Barbari v Halozah, z gđc. Emo Trstenjakovo, učiteljico istotam.

š **Konfiscirano pokvarjeno meso.** Maribor: Špeharju Blatniku iz Orehove vasi pri Slivnici je konfisciral na mariborskem Glavnem trgu živinozdravnik 8 svinj, ker meso ni bilo užitno. Blatnik je namreč klal bolne svinje. Proti Blatniku je naznanjena ovadba.

š **Toča** je znova hudo potokla Zg. Haloze in najbližjo ptujsko okolico. Škoda, ki jo je letos napravila toča v teh krajih, cenijo na milijon kron.

š **Bik v avtomobilu.** Smešen dogodek se je pripetil pred dnevi na okrajni cesti med Gradcem in Glinštattom, kateri bi lahko imel tudi slabe posledice. Nek kmetič je gnal po omenjeni cesti na vrvi mladega bika, kateremu, ker ni bil hud, ni zavezal oči, kakor je to drugače v navadi. Kar pa tudi tako dobrosrčnega bika lahko spravi v jezo, to je avtomobil. Tudi ta bicec se je povspel kvišku, ko je slišal pihanje »hup-hup« bližajočega se avtomobila. Ako ravno je kmet vsled previdnosti dajal znamenja, vendar je avtomobil dirjal naprej, še le v bližini bika je hitrost vožnje zmanjšal, da bi v polževi naglici vozil mimo živali. V tem trenutku se je žival splašila, se iztrgala svojemu gospodarju iz rok ter je skočila proti avtomobilu. Gospodje, ki so sedeli v avtomobilu, so takoj spoznali nevarnost, ki jim preti in so na drugi strani hitro

V družini Tual se pomenimo o njem: »Paol Vraz«, meni botra, »ta pozna tek tokov ravno tako dobro kakor mi poti na otoku. To je pri Morvacih v krvi. Oni imajo oči, ki predirajo z njimi meglo in s katerimi lahko zro na dno vode. To je pač talent kakor vsak drugi. Toda drago ga stane, reveža: Paol Vraz je imel štiri sinove, štiri krasne fante. Najstarejši je šel v Ameriko, kdo ve kam; dva druga počivata bogveje v kolonijah pod zemljo. In zdaj se Janez! Bog daj, da bi mogli vsaj njegove kosti pokopati na pokopališču. —

In misliti, da so morda sirene... V vsem Quessantu se ne govori o drugem kot o tej smrti, toda javno ni slišati besede. Tiho in skrivnostno se šepeta o njej. Med brodarji se vse živahno pretresa, v pivnicah, nad stacuskimi mizami se o tem govori, včasih nastane glasno prerekanje, ki se pa naglo uduši. Včasih vjamem raztrgane odlomke takih pogovorov: »Ali se ti res zdi mogoče, da človek meni nič tebi nič smukne v morje? Ah, beži, beži — neumnost« —

»Tako, torej veruješ v sirene?«
»Fant na čolnu jih je vendar videl — da, videl! — In krohot — ta čuden krohot na morju — kaj praviš?«
Legenda se je že začela.

V dolgih zimskih večerih brez dela se počasi izpopolni in prihodnje poletje bo že razširjena po celih otoku in potniki, ki bodo v poznejših časih proučevali quessantske ljudske pravljice, bodo čuli o smrti Ivana Morvaca prečudne stvari in nepričakovane posameznosti.

(Dalje.)

poskakali na cesto, ne da bi avtomobil ustavili. V tem trenutku je napravil bik velik skok in že je bil na avtomobilu, ki se počasi vozil po cesti dalje. Kmet se je najprvo po strahu zopet pomiril, je dirjal za avtomobilom, za njim so bežali tudi presenečeni potniki. Ker pa bik ne zna voditi avtomobila, je ta zavozil kmalu v cestni jarek in bik je padel v velikem krogu na bližnjo njivo, kjer je obstal ne samo dobro ohranjen, ampak tudi z zdravno kožo. Žival se je dala po tem dogodku od svojega gospodarja zopet mirno vjeti. Avtomobil, ki tudi ni bil nič poškodovan, so potegnili s pomočjo par volov iz jarka. Kmetič je gnal bika naprej in je govoril sam seboj: »Glej, glej — sedaj bi se še celo moj bicec rad z avtomobilom vozil v mesto!«

CESAR

potuje oktobra v Budimpešto, kjer bo nekaj časa stanoval.

BERCHTOLDOVO POSREDOVANJE.

»Wiener Allg. Ztg.« poroča, da v Carigradu ne presojajo jasno Berchtoldove akcije in da ne umevajo pojma Berchtoldove zvezice. List naglašja, da hoče Berchtold s svojim posredovanjem podpirati strujo, ki zdaj vlada v Turčiji in ki jo odobrava tudi turška armada. — Bolgarski »Mir« piše, da je Berchtold brez dvojbe zato nastopil, da Turčija ne bo samo obetala, marveč da tudi izvede uspešne reforme. Bolgarija sedanjega nereda v sosedni državi, ki škoduje bolgarskim rojakom, ne more trajno trpeti. — Naš cesar je zaslisal v avdijenci belgrajskega poslanika Ugrona, ki je po avdijenci izjavil: »Sodim, da mir na Balkanu ni ogrožen. Predlog grofa Berchtolda so vsi kabineti najsimpatičneje sprejeli. Prepričan sem, da je mir na Balkanu zagotovljen.« — V soboto, dne 24. t. m., obišče grof Berchtold rumunskega kralja Karola.

MINISTRI V ISCHLU.

Barona Heinolda zasliši te dni cesar, da mu poroča o tekočih poslih. Ogrski ministrski predsednik se pripelje v Ischl dne 22. avgusta in ga cesar zasliši v avdijenci.

O NOTRANJEM POLOŽAJU V AVSTRIJI.

Neki vodilni poljski politik (dr. Leo) izjavlja, da izpremembra vlade ni odvisna zgolj od češko-nemške sprave, marveč tudi od drugih momentov. Kar tiče osebnih izprememb, jih šele izvedejo, ko se pokaže, če Stürgkh okreva ali ne. Če okreva, ostane ministrski predsednik, ker mu krona zapuša. Dr. Brafov naslednik postane češki vseučiliški profesor dr. Horacek ali pa poslanec Viskovsky. Izključeno ni, da odstopi bolehní trgovinski minister dr. Rössler. Kar tiče poljskih ministrov, ni gotovo, če dr. Zaleski in pl. Dlugosz ostaneta ministra.

VELIKE VAJE NA OGRSKEM.

Prestolonaslednika pričakuje v Mező-Hegyesu med 9. in 12. septembrom, kjer bo med velikimi vojaškimi vajami, ki bodo letos na Ogrskem, prebival v zasebnem stanovanju ravnatelja pl. Jankovicsa. Velike vaje bodo v občinah Apatfalva, Nagylak in Csanad Paloti. Prestolonaslednika bodo spremljali nadvojvode Friderik Jožef in Karol Fanc Jožef. Velikih končnih vaj na Ogrskem se tudi udeležijo načelnik generalnega štaba podmaršal Schemua, vojni minister Auffenberg, deželno-brambni minister Georgi in prejšnji načelnik generalnega štaba, general pehote Conrad pl. Hötendorf. Poročali smo že, da se prestolonaslednik udeležil tudi končnih velikih vaj inomoškega arnadskega zbora, ki vadi ob laški meji in graškega armadnega zbora na Krasu v okolici Cirknice.

LETOŠNJI ODPUST IZ VOJAŠKE SLUŽBE.

Tiste vojake, ki služijo tretje leto, odpuste letos na dopust in jih premeste v rezervo še po določilih stare brambne postave normalno po dokončanih vajah ali pa potem, ko prično rekruti služiti. Vsak pešpolk sme ne glede na stanje predčasno dovoliti trajen dopust 32, vsak lovski bataljon pa 8 vojakom asentnega letnika 1910, če se je za to utemeljeno prosilo. To moštvo se pa mora poučiti, naj bo pripravljeno, da je pozovejo dne 1. aprila 1913 nazaj v službo. Poveljništva armadnih zborov se pooblašajo, da smejo dovoliti poveljnistvom pehotnih (tirolskih cesarskih lovskih) polkov in lovskih bataljonov, kakor tudi poveljnistvom poljske, gorske in trdnjavske artiljerije, da smejo za izobrazbo potrebne podčastnike in naddesetnike, ki so na vrsti, da jih odpuste na dopust, obdržati v prezenčnem stanju za izobrazbo rekrutov in nadomestnih rezervnikov. To sme dovoliti tudi sanitetno poveljstvo sanitetnim oddelkom. Prizadetim podčastnikom in poddesetnikom se ta doba zračuna kot prva in tretja orožna vaja.

NASLEDNIK RAJNEGA KARDINALA SAMASSE,

ki ga v soboto pokopljejo, postane koadjutor Ljudevít Szmezsani.

ZMEDE IN BOJI NA BALKANU.

Turški ministrski svet je sklenil, da smatra albansko vprašanje za rešeno. Proti Albancem, ki se ne vrnejo domov, se bo postopalo kot z roparji. Iz Skoplja poročajo, da je Hasan bej iz Skoplja 21. t. m. spravil del Albancev, a da je ostalo v mestu še 5000 (po nekem drugem poročilu 50.000) Albancev. Boje se nemirov. Banke so zato zaprli in odposlali denar v Solun. Domačini in tuji beže iz mesta, ker se boje nemirov, ko poteče doba, ki jo je stavil Ibrahim paša Albancem, da zapuste mesto. V Skoplju trdijo, da hočejo Albanci tudi Abdul Hamida osvoboditi. Ibrahim paša se je z voditelji Albancev tudi pogajal o vrnitvi pobeglih vojakov in orožnikov, ki so pomiloščeni. Begunci se hočejo vrniti, a zahtevajo, naj se jim izplača zaostala plača, da se morejo vrniti nazaj. Voditelji Albancev dobe 35.000 pušk, 60.000 jih ostane v zalogah. Voditelji Albancev so obljubili, da bodo do 4 dne bejrama mirovali, a da mora do takrat vlada, kar je obljubila, tudi izvesti. Ko so zapuščali Albanci Skoplje, so streljali iz pušk. Ob zadnjih pogajanjih so si zelo nasprotovali voditelji južne in severne Albanije. Del albanskih voditeljev zahteva samopravo štirih albanskih vilajetov.

Iz Carigrada se potrjuje, da so Črnogorci zasedli Berano. Turški vojaki iz Peči in iz drugih krajev so hiteli proti Berani. Kakor poročajo iz Carigrada, so turški vojaki napadli Berano in vrgli Črnogorce iz mesta.

»Agence Havas« poroča, da je demisioniral turški pravosodni minister Husajn Hilmi paša in da je sultan sprejel demisijo. List »Aleksander« ni zadovoljen, ker je imenovan bivši mladoturški pristaš Salih paša za ministra javnih del. V Carigradu so aretirali anarhista Aleksandra. Iz Soluna so v turško glavno mesto prepeljali aretiranega anarhista Lazo Stojana.

ITALIJA IN TURČIJA.

»Neue Freie Presse« poroča, da nadaljuje Italija in Turčija neoficielna mirova pogajanja, ki so jih pred enim mesecem prekinili. Turčija je imenovala nove pooblaščenice, med njimi turškega poslanika v Londonu, Tefvik pašo, in zofijskega poslanika Nabi bega. Pogajajo se v Zürichu. Zdaj se pogajajo o predlogu, naj bi Italija ne zahtevala, da se ji prizna suvereniteta v Tripolisu in v Cirenajki. »Echo de Paris« poroča, da se sklene mir oktobra, najkasneje pa novembra. Turški zunanji minister objavlja v »Liberte« intervju, v katerem potrjuje, da se je pričela Turčija z Italijo o miru neoficielno pogajati.

Otvorilven vlak „Canadian Pacific“.

(Dodatno poročilo k včerajšnjemu.)

Canadian Pacific Railway je ena največjih svetovnih železničnih družb, katere ima v Canadi tudi mnogo prvorazrednih hotelov ter vodi in vzdržuje po Atlantskem in Tihem oceanu številne parobrodne linije. Po posredovanju železničnega ministra za javna dela nabavila je ta velikanska družba elegantne, luksurično opremljene, velike razgledne vozove, kateri se bodo priklopili vsakdanjim brzovlakom na progi Dunaj — Solnohrad — Inomost — Buchs in Solnohradsko — Trst in kateri imajo v prvi vrsti namen, povzdigniti tujski promet v Avstriji. Ti razgledni vozovi bodo pristopni vsakemu, kateri doplača k voznemu listku I. ali II. razreda 5 K za celo progo, ter nudijo potovalcu posebno v poletni sezoni prijetno in zanimivo vožnjo. Vsak voz ima 32 fotelov, čitalnico, oddelek za kadilce, biblioteko z najnovejšimi časopisi, lekarno ter je na razpolago vseh jezikov večš stenograf in strojepisec. Vozovi so izvanredno zračni, imajo miren tek ter je vsak izmed njih dolg 22 in pol metra. Otvoritev vlakov je bila dne 19. avgusta z Dunaja čez Solnohradsko, dne 20. avgusta pa od Beljaka v Trst; nazaj pa je peljal vlak dne 21. avgusta čez Celovec — Leoben in Semerink na Dunaj.

Canadian Pacific družba je na Angleškem in v Ameriki napravila v največjih in najodličnejših časopisih reklamo s stroški, kateri bi z našimi sredstvi komaj našli pokritje in katera bode imela v inozemstvu brez dvoma velikanske uspehe. V otvoritvenem vlakcu so bili redakterji prvih svetovnih inozemskih časopisov. Češ za Evropo je Mr. Geo. Mc. L. Brown v Londonu, generalni reprezentant na Dunaju pa je Mr. S. Altmann, kateri je s posebno spretnostjo in energijo v izvanredno kratkem času izvršil to velikansko delo ter si je s priznanja vredno natančnostjo pridobil vse informacije avstrijskega tujskega prometa. (Konec.)

Ali imate že srečke „Slovenske Straže“? Naročite jih več skupaj. Srečka samo 1 K. Vrednost glavnega dobitka 5000 K. Vrednost vseh dobitkov 20.000 K. .

Strašna rodbinska žalolgra na Bledu.

Bled, 22. t. m.

Pogreb otrok.

Pogreb nedolžnih otročičev rodbine Burja na Rečici, ki jih je lastna mati v blaznosti umorila, se je izvršil v t o r e k popoldne ob velikanski udeležbi domačega občinstva in gospe in ob asistenci peterih duhovnikov. Do srca segajoče je bil prizor, ko so prinašali rakev za rakvijo iz hiše in jih polagali na nosila, med tem pa je igrala zdraviliška godba, ki se je udeležila pogreba, malim mučencem zadnji pozdrav. Vse navzoče občinstvo je spremilo otroke prav do cerkve in pokopališča, kjer jim je cerkveni moški zbor zapel v slovo: »Nad zvezdami«, zdraviliška godba pa zaigrala žalostinko. Še marsikateri tujec si je otrl solzo, ko je videl do smrti žalostnega očeta sedaj osamelega na svetu stati ob grobu.

Nesrečna mati Neža je prišla včeraj, v s r e d o, sama domov. Skrita je bila na domačem skednju, potem je pa pobegnila v bližnji gozd. Mož je včeraj stal s sosedom pred hišo. Sosed nakrat opazi v bližini hiše nesrečnico in opozori moža nanjo. Mož jo pokliče: »Neža, pojdi gor!« Žena je mirno prišla. Nakrat je bila vsa hišo polna ljudi. »Imejte usmiljenje z menoj!« je žena večkrat ponavljala. Ljudje so jo vpraševali, ako se ji otroci niso smilili? »Najmlajši se mi je nekoliko smilil, ker me je tako milo pogledal, predno sem mu zarezala rano!« odgovori mati. Res je imel najmlajši otročiček najmanjšo rano.

Glede vzroka, kolikor se more o tem pri blaznem človeku govoriti, se nam z Bleda pravkar poroča, da je žena odgovarjala, in sicer čisto mirno, da je to storila iz ljubezni in dolžnosti, da bi tudi otroci ne postali zmešani kakor ona. Prejšnji večer da na dejanje ni mislila, ampak v nedeljo zjutraj je hipoma začutila dolžnost, otrokom življenje končati. Že ta motivacija jasno kaže, da imamo opraviti z blaznico. Pravila je tudi, da je s hriba gledala pogreb svojih otrok. Poslali so po zdravilnika in orožnika in jo prepeljali v Radovljico, kjer čaka nadaljnjega postopanja. Tudi njena mati je bila slaboumna.

VARNOSTNE ODREDBE NA AVSTRIJSKIH LADJAH.

»Neues Wiener Tagblatt« poroča, da izda danes avstrijsko trgovinsko ministrstvo odlok glede na varnostne odredbe na avstrijskih ladjah. Avstrija je s tem odlokom prehitela vse druge države in se lahko novi regulativ smatra za senzacijo. Podrobno se določa, kako se morajo prostori na ladjah ohraniti v dobrem stanju in kako se mora ob nevarnih slučajih skrbeti za potnike. Natančno se predpisuje, koliko zraka mora imeti vsaka kabina, koliko blazin in odej mora biti potnikom in moštvu na razpolago in kako naj se čistijo. Nadalje se določa red v kuhinji in se primerno nadzoruje hrana, namenjena potnikom. Najvažnejša so pa določila, ki se tičejo varnosti potnikov. Vsaka ladja mora imeti predpisano število dobrih čolnov, ki jih mora biti toliko, da se lahko rešijo vsi potniki in mornarji. Takoj ko ladja odjadra, se morajo za vsak čoln določiti mornarji. Vsak trenutek morajo imeti čolni potrebne odeje, hrano, vesla, kompase in druge potrebne reči. Med vožnjo so v gotovih dobah predpisane vaje glede na alarm in z ozirom na rešilne akcije. Vsakemu potniku se takoj, ko se vkrcja, odkaže določen prostor v nakazanem mu čolnu. Pokazati mu morajo čoln in predstaviti njegovega poveljnika. Poleg vsake potnikove postelje mora viseti rešilni pas. Potniki so navzoči pri alarmih in pri rešilnih izkušnjah.

Dnevne novice.

— **Usoda uradniške službene pragmatike.** Z Dunaja se poroča: Pododsek gosposke zbornice za uradniško pragmatiko se sestane v začetku septembra. Nekaj članov odklanja sploh razpravo o sklepu poslanske zbornice, druga struja hoče načrt, ki ga je odobrila poslanska zbornica, predelati. Tretja struja namerava predlagati reformo uradniških plač na podlagi posebnega plačilnega in pokojninskega zakona. — Zgodil se torej, kar so naši poslanci vedno poudarjali, da načrt, kakor ga je večina poslanske zbornice iz demagoških ozirnov zmašila skupaj, ne bo nikdar postal zakon.

— **Za „Slovensko Stražo“.** Na primiciji častitega gospoda Antona Zupančiča v Hajdini pri Ptujju so zbrali sva tje za „Slovensko Stražo“ 60 K. Srčna hvala! Naj bi sledilo še obilo zbirk temu lepemu zgledu!

— **Duhovske izpremembe.** Za spirituala pri uršulinkah v Ljubljani je bil včeraj odatni katehet častiti gospod Valentin Zupančič. — Častiti gospod Ivan Tomažič, kaplan v Trnovem pri Il. Bistrici, pride za akteheta v ur-

šulinčam v Ljubljano. — Prestavljen je častiti gospod Ivan Dolenc iz Senožeč v Trnovo pri Il. Bistrici. — Častiti gospod Franc Vidmar, semeniški duhovnik, pride v Senožeče. — Častiti gospod Ivan Rihar, kaplan v Vipavi je imenovan za prefekta v zavodu sv. Stanislava. — Častiti gospod Franc Novak je imenovan iz Koprivnika na Kočevskem za kaplana v Ilinje.

— **Častni nagradi** sta dobila med onimi, ki so v letošnjem jubilejskem letu »Domoljuba« največ naročnikov za »Domoljuba« nabrali, gospod Jožef Bečaj, krojač v St. Vidu nad Cerknico, in sicer zlato žepno uro, vredno 100 K, in gospod Franc Rebolj, organist v Česnjici v Tuhinjski dolini, srebrno uro v vrednosti 30 K. Prvi je nabral 27, drugi 9 novih naročnikov.

— **Kako liberalci Bled oškodujejo.** Pri sprejemu ameriških častnikov na Bledu so bile navzoče tudi nekatere tuje dame letovičarice v kranjskih narodnih nošah. Te so došlece seveda brez vsakega izzivalnega namena pozdravile vsaka v svojem, nemškem ali drugem jeziku, dočim so domačinke seveda klicale »Živio!« Nad tem dejstvom se nobeden pameten človek ne more izpodtikati in se tudi nihče ni, ker glasom nemškega pregovora poje vsak tič tako, kakor mu je kljun zraščel. Liberalni dopisnik z Bleda pa v »Danu« te dame tujke napada in pravi, naj jih »aranžerji v prihodnjic primerno pouče, kako se imajo obnašati!« — Če bi se tako postopalo s tujci, bi Bled šel kmalu rakom žvižgat. Liberalci so pač najbolj neumni ljudje na svetu.

— **Dobravski hotelir Kamenšek pred sodiščem.** Včeraj se je vršila razprava pred ljubljanskim deželnim sodiščem proti Blažu Kamenšku, hotelirju v Dobravi pri Bledu, zaradi krive. Po obtožnici znašajo Kamenškova aktiva nad 29.000 K in pasiva nad 68.000 K. Razprava je bila preložena.

— **Razpisane učiteljske službe.** 1. Na štiri razredni šoli v Gornjem Logatcu eno učno mesto v stalno nameščenje. Rok do 14. septembra. Okraj: Logatec. — 2. Na štiri razredni na Blokah eno učno mesto v definitivno nameščenje. Rok do 14. septembra. Okraj: Logatec. — 3. Na štiri razredni v Iga vasi tudi eno učno mesto. Rok do 12. septembra. Okraj: Logatec. — 4. Na enorazredni v Malenskem vrhu pri Poljanah na Gorenjskem učno in voditeljsko mesto. Op. Stanovanje pa ne odgovarja zahtevam. Rok do 31. avgusta t. l. Okraj: Kranj.

— **Nove pokojnine cestnega in osebja pri vodnih zgradbah.** Izšla so nova določila, ki urejajo preskrbnino državnih cestarjev in osebja pri vodnih zgradbah, ki dozdej niso imeli pokojnin, marveč so dobivali, ko niso mogli več delati, le miloščino. Novi predpisi so podobni pokojninskim predpisom državnih slug. Najvišja pokojnina znaša 80 odstotkov skupne plače. Nove pokojnine so približno dvakrat do trikrat višje, kakor dosedanje miloščine. Izboljšali so tudi preskrbnino vdovam in dobe tudi sirote, ki jim umre oče, preskrbnino. Za preureditev pokojnin cestarjem so se zelo zavzemali naši poslanci. Kakor kaže uspeh, se niso trudili zaman.

— **Smrtonosen padec.** Iz Radovljice. Danes, dne 22. t. m., ponoči ob 1. uri je Ivan Pretnar, zasebnik v Radovljici, znan pod svojim domačim imenom »Pivčev Johan«, tako nesrečno padel raz hodnik domače hiše štiri metre visoko na kameniti tlak dvorišča, da je z razbito glavo takoj mrtev na mestu obležal. Na lice mesta došli zdravniki je zamogel konstatirati le že nastopivšo smrt. Naj počiva v miru!

— **Velik požar** je uničil na Rakovcu pri Metliki petim gospodarjem hiše, gospodarska poslopja z vsem, kar so imeli spravljene. Ostali so tako brez strehe in kruha in vsakega pripomočka. Ogenj je baje nastal po otrocih. Gasiči niso imeli kdo, ker so bili ljudje deloma po delu, deloma v semnju v Metliki. Pomoč je nujno potrebna.

— **Bik ga je umoril.** Janez Pirli, 68 let star, iz Grahovega pri Tolminu, je služil pri posestniku Francetu Valantu v Bodeščah pri Bledu za hlapca. Po gospodarjevem naročilu je gnal Pirh živino na pašo, med drugimi tudi domačega bika. Tu ga je napadel bik ter z rogmi po celem životu tako obdelaval, da je revež na mestu izdihnil. Šele zvečer so ga našli ljudje v groznem stanju in ga prenesli v mrtvašnico.

— **Vest iz umetniških krogov.** Akademik slikar Fr. Klemenčič je zasnoval veliko zgodovinsko sliko, ki ji je vzeta snov iz dobe kmečkih uporov. Po skici sodeč, bo slika polna življenja in bo po svoji dimenziji gotovo ena največjih, kar jih je kdaj naslikal čopič slovenskega umetnika. Slikar bo predložil skico javni kritiki.

— **Premije za pogozdovanje goličav.** Vsled sklepa XIX. občnega zbora z dne 7. julija 1896 kranjsko-primorskega go-

zarskega društva v Ljubljani razpisujejo se premije po 20 ali po 40 K za uspešno pogozdovanje goličav kmečkega posestva pod sledečimi pogoji: 1. Pogozdovanje mora biti leta 1911. ali 1912. izvršeno ter mora pogozditev obsegati najmanj 0'56 ha, to je 1 oral. 2. Vrsto lesa in sadik izbere si lahko posestnik po svoji volji, samo morajo biti sadike za krajevne razmere ugodne; nikakor pa ne sme daljavo med sadikami več kot 1'50 m obsegati. Posestniki, kateri hočejo za premije prositi, morajo svoje prošnje najdalje do konca junija 1913 pri kranjsko-primorskem gozdarskem društvu v Ljubljani vložiti, ter v istih navesti politični okraj, davčno občino, številke parcel in približne ploskovne mere pogozdenega zemljišča. Pogozdovanje prisilcev pregledovalo in presodilo se bo jeseni l. 1913., morda nastali pomanjkljaji pri pogozditvi se lahko spomladi rečenega leta popravijo. Premije priznava in prisoja predsedništvo omenjenega društva, ter bo isto dovoljevalo premije ali pa v gotovih slučajih tudi samo priznalne diplome razdeljevalo.

— **Sad sokolskih veselic.** Hujskanje »Slovenskega doma«, v katerem je vsaka tretja beseda »čuk« in »far« itd., gre v cvetje. V Zg. Kašlju pri dosedaj še precej vzorni gostilni pri Toninu se vedno valja na mizi ta list, katerega bero tja prišli delavci. Polagoma so se navzeli strupa, ki ga vsak teden prinaša in začeli zmerjati naše fante. Zadnje nedeljo so prišli ti junaki vsi navdušeni s sokolske veselice v Štepanji vasi, naša orlovska godba pa se je vračala iz Vač mirno in nič hudega sluteč. Junaki »Svinjskega doma« pa, ki so obenem tudi člani gasilnega društva v Zg. Kašlju, so zagrabili za kole in gnojne vile ter šli zavratno čakati naših ljudi. Napadli so na dveh krajih dejansko naše mirne fante ter jih težko poškodovali. V divji strasti, prepojeni sokolske ideje, so napadli in težko telesno poškodovali še Jakoba Levčnika, kateremu so razbili kost v levi roki ter na drugem kraju nekoliko manj poškodovali še nekega drugega delavca. — Če bi kdo vprašal, kdo tu trosi liberalne nauke in »Slovenski Dom« razširja, mu lahko povemo, da je to neki Kurnik.

— **Poduradniki v bankah.** Avstro-ogrsko banke nameravajo posnemati francoski zgled in v svojih zavodih upeljati poduradnike, ki bodo izvrševali vsa tista mehanična dela, za katera ni treba strokovne izobrazbe. Plače in službene pravice poduradnikov bodo seveda primerno manjše nego one strokovno izobraženih bančnih sil. Poizkusi avstro-ogrsko banke, ki jih je v tem oziru napravila, so prav povoljni.

— **Zveza poljedelskih zadrug v Srbiji** izkazuje v sklepnem računu za leto 1911 1.982.642 dinarjev čistih dohodkov, ki pa v glavnem izhajajo iz razredne loterije, ki je prinesla 1.413.500 dinarjev; redna letna državna podpora znaša 50.000 din., lastnega čistega dohodka pa je imela zveza 58.850 din.

— **Osješki domobranski polk** se, kakor se kaže, za stalno premesti v Požego. Domobransko okrožno poveljstvo v Zagrebu je namreč razpisalo dela za zgradbo domobranske vojašnice v Požegi za 900.000 K, ki mora biti najkasneje do 25. septembra 1913 dovršena.

— **Nenavadno maščevanje.** V noči od 16. na 17. t. m. so v gostilni »Miramare« v Karlovcu neznani storilci izpustili po tleh 22 hl vina in 50 litrov žganja. Mast so zmetali po tleh in po zidovih gori potresli sladkor v kockah. 30 kg salam so s sekiro na drobno razsekali in potrosili po tleh. Malinovec so zlili v posode za kisle kumarice. Posode in opravo so razbili in razmetali. Psa so obesili na podstrešju. Lastnik gostilne Potočki je stvar izročil mestni policiji, ki je na pomoč pozvala še zagrebško. Policijski pes je šel po sledi za zločinci do reke Korane in se zdí, da so se storilci s čolnom pripeljali čez reko.

— **Iz št. Vida.** Cesarjev 82. rojstni dan se je tudi tu slovesno obhajal. — V deželni bolnici je umrla Marija Štrukelj, dobra krščanska žena, doma iz št. Vida. Zapušča moža in 7 otrok; najmlajši je star tri tedne.

— **Umrl** je 16. t. m. Franc Gantar, kolar, gostilničar in posestnik na Dobravi pri Zireh.

— **Sodna komisija aretovana kot osumljena vohunstva.** Iz Tridenta poročajo: Na Tonaleju, kjer se vrše brigadni manevri cesarskih lovcev, je pred nekaj dnevi imela sodna komisija, v kateri je bil okrajni sodnik Malé in neki kancelist, zaradi neke kazenske zadeve na licu mesta ogled. Komisija pa je bila vsled odredbe vojaških oblasti aretovana in šele po eni uri izpuščena na svobodo, ko se je službojoči častnik prepričal iz aktov, da je sum glede vohunstva neutemeljen.

— **Poizkušen samoumor.** V Zagrebu je v samomorilnem namenu izpila žvepleno kislino frizerka Marija Uršič. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer so ji izčistili želodec.

— **Avstrijski kapitan aretovan** v Genovi. »Corriere della Sera« poroča iz Ge-

nove, da so 20. t. m. aretovali kapitana avstrijskega parnika »Transport«, Ivana Kornica, ki je na cesti vpil: »Živela Turčija!« in »Doli z Italijo!« Kornica je množica napadla in ga je policija komaj ubrala. Poveljstvo parnika je prevzel drugi častnik.

— **V Savi je utonil** 16 letni Slavko Zajec iz Zagreba, ko se je šel kopat. Trupla še niso našli.

— **Ogromno vzrejevališče gosi in rac** namerava postaviti ces. svetnik Burde poleg Gradiške v Bosni. Vzrejalo se bo po 10.000 kosov navedene perutnine ter bo to največje podjetje te vrste v Evropi.

— **Žrtev žganjepitja.** Kljub prizadevanju, da se žganjepitje omeji, zahteva alkohol veliko žrtev. V Podragi pri Vipavi so pili v soboto zvečer fantje žganje, med njimi Franc Trošt. Domov so prinesli pijanega. Skoraj dva dneva je ležal v nezavesti. Udarec, ki ga je dobil pri padcu domov grede, je bil usodopoln. Mladenič, star komaj 20 let, močan in krepak, je umrl na posledicah alkohola. Kdaj se bo spametovala naša mladina?

— **Samoumor v Zagrebu.** Obesila se je v Zagrebu 61 letna vdova Bara Krivak; vzrok beda. — Natararjeva soproga Blanka A. pa je skočila iz prvega nadstropja na ulico, a se je le neznatno poškodovala.

— **Nove smodke in svačlice.** Tobačna režija namerava izdati nove vrste finejših smodk in svačlic, ki jih že zdaj preizkušajo. Nove vrste svačlice so: Amneris po 9 vin., Hebe po 8 vin. in Moris po 7 vin. Nove smodke so dolge in se imenujejo Palme po 16 vin. in Palmide po 12 vinarjev. Prodajati jih prične decembra, ko opuste tudi več vrst takih smodk in svačlic, ki jih ne prodajo veliko.

Društva.

— **V Šmarjah pri Ajdovščini** priredi v nedeljo, dne 25. avgusta pri vsakem vremenu odsek Orla s sodelovanjem bratskih odsekov veliko orlovsko slavnost. Sprejem Orlov od poldne do 1. ure popoldne, ob pol 2. uri blagoslov, ob pol 3. uri poizkušnja v telovadbi. Točno ob 4. uri popoldne začetek veselice, pri kateri svira domača orlovska godba. K obilni udeležbi vljudno vabijo Orli.

— **Telovadni odsek »Orel« na Polici** priredi v nedeljo, dne 25. avgusta 1912 mladinski tabor. Spored: Popoldne: 1. Ob pol 9. uri zbirališče bratskih odsekov na kolodvoru na Grosupljem; ob tri četrt na 9. uro odhod na Polico k sv. maši, ki jo daruje ob 10. uri odsekov predsednik preč. g. župnik Švigelj Josip. 2. Po sv. maši tabor pred cerkvijo, kjer govore deželni poslanec Vehovec in dr. Lovro Pogačnik. 3. Po taboru obhod po Polici. Popoldne: 1. Ob tri četrt na 2. uro skušnja za javno telovadbo. 2. Ob 3. uri litanije v župni cerkvi na Polici. 3. Ob pol 4. uri javna telovadba. — Potem ljudska veselica. — Pri telovadbi in prosti zabavi sodeluje slavna orlovska godba iz št. Jurja.

— **Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Šturiji** priredi dne 25. t. m. šaloigro »Repositev« z raznimi pevsкими točkami. Igra se bo vršila v društveni dvorani ob pol 4. uri popoldne. K veselici vabi najvljudnejše odbor vse člane, pa tudi gosti dobrodošli. — Odbor katoliškega slovenskega izobraževalnega društva v Šturiji.

POINCARÉ O POLOŽAJU.

Poincaré se je 21. t. m. pripeljal iz Rusije nazaj na Francosko. V Dunkerqueju ga je sprejel na ladji »Conde« francoski notranji minister Steg, s katerim se je Poincaré dolgo časa razgovarjal. Ministra sta se nato podala med streljanjem topov in med igranjem godbe v mestno hišo, kjer je bila slavnostna pojedina. Poincaré je ob tej priliki govoril političen govor, v katerem je izvajal, da ga je sprejem v Rusiji globoko ganil. Neomajno prijateljstvo drži Francijo in Rusijo. Trdnost zveze koristi tako Rusiji, kakor Franciji, ker omogoča diplomaciji obeh držav skupno vzdrževati mir. To zvezo izpopolnjuje krasna ententa z Angleško. Mirnemu grupiranju vseh treh vele-vlasti ne more nihče očitati izvajajoči ali napadalni namen. Vrednost našega prijateljstva je pa edino mogoča na podlagi materielne in moralne moči. — Ob pol treh popoldne je Poincaré nato odpotoval v Pariz.

ZANIMIVA SOCIALNO DEMOKRAŠKA IZJAVA.

V bavarski zbornici je dne 21. t. m. socialni demokrat pl. Vollmar izjavil, da stori socialna demokracija vse, da se vzdrži mir. Če se pa to ne posreči, hočejo služiti deželi tudi socialni demokrati, ki ne bodo najslabši branitelji domovine.

Ali imate že Slomškove razglednice „Slovenske Straže“?

Naše delavstvo.

Ij Shod delavstva ljubljanske predilnice. Načelnstvo Jugoslovanske Strokovne Zveze je sklicalo v Ljudski dom dne 20. t. m. shod delavstva ljubljanske predilnice, ki je bil prav dobro obiskan. Državni poslanec Jožef Gostinčar je govoril o kartelu, ki so ga sklenili avstro-ogrski predilničarji. Glede na sklenjeni kartel lastnikov avstro-ogrskih predilnic se mora tudi delavstvo še tesneje kot dozdaj okleniti svoje strokovne organizacije. Moški, ki je govoril o mednarodni zvezi evropskih krščanskih strokovnih zvez tekstilnega delavstva, o zvezi, ki ji pripadajo krščanske strokovne zveze tekstilnega delavstva v Nemčiji (40.000 članov), v Avstriji (10.000 članov), v Belgiji (9600 članov), na Nizozemskem (3100 članov), v Švici (8600 članov) in v Italiji (4200 članov). Načelnik J. S. Z., deželni odbornik dr. Zajec, govori o dolžnostih postavodaje glede na kartele in glede na delavsko varstvo. Soglasno se je sprejela sledeča peticija na državni zbor: Predilniško delavstvo z velikim nezaupanjem gleda združevanje predilniških fabrikantov, ker je uverjeno, da hočejo ti fabrikantje s kartelom spraviti v popolno odvisnost predilniško delavstvo. Poslansko zbornico zato shod poziva, da pospeši sprejetje dr. Krekovega kartelnega zakonskega načrta in izpopolnitev delavskega varstva, predvsem štabiliziranje delavstva in odpravo delavskih knjižic. Predilniški delavec, občinski svetnik K. o. s., se zahvali v imenu delavstva govornikom in je poziva, da naj se polnoštevilno organizira v Jugoslovanski Strokovni Zvezi.

— **Shod Jugoslovanske Strokovne Zveze v Litiji.** Skupina Litija J. S. Z. je sklicala 21. t. m. shod, ki je bil sijajno obiskan. Poročal je na njem dr. poslanec Gostinčar, ki je delavstvu obrazložil pomen novega kartela tekstilnih tovarnarjev. Sprejeta je bila peticija glede na kartele na državni zbor. Dekan Rihar je pozival delavstvo, da naj se tesno oklene in organizira v Jugoslovanski Strokovni Zvezi.

Razne vesti.

— **Ranjeni škof dr. Pfluger.** Dne 21. t. m. popoldne so preiskali rano škofa dr. Pflugerja z Röntgenovimi žarki. Dognali so, da tiči del zlomljene kline še v rani. Ker ranjenega škofa ne trese mrzlica, zdelj kline z operacijo še ne odstranijo.

— **Usmrčen morilec svoje žene.** Na dvorišču jetnišnice v Insterburgu je bil dne 20. t. m. obešen bivši kravji hlapec Krutzki, ki je lansko jesen ustrelil svojo ženo in bil od porotnega sodišča obsojen na smrt.

— **70 oseb ponesrečilo pri slavnostnem imenovanju kandidata.** Iz New Yorka poročajo: Notifikacijski odsek demokratskega kabineta je pod vodstvom Alfonza Parkerja oficijelno obvestil guvernerja v Indiani Thoma Marshalla, da je imenovan za demokratskega kandidata za podpredsednika. Med govorom Parkerja se je podrla neka lesena tribuna in je padlo 70 oseb, med njimi mnogo žena in uglednih voditeljev dem. stranke v globočino, ter se se več ali manj težko poškodovali.

— **Blazen čin matere.** V oldenburškem mestecu Essenu je vrgla v tamkajšnji bolnišnici žena kmeta Hoppe v hipni blaznosti svoje šest mesecev staro dete skozi okno na cesto in je tudi sama skočila za njim. Mati in otrok sta bila na mestu mrtva.

— **Kratka generalna stavka.** V Rimu je dne 20. t. m. izbruhnila generalna stavka, ki je trajala od 4. do 6. ure popoldne in ki se je udeležilo 30.000 delavcev. Delavci so stavkali zaradi neke odredbe, ki otežuje revnim sprejem v bolnišnice ter so sklenili uvesti najhvalnejšo agitacijo proti tej odredbi.

— **Velika nesreča v tobačni tovarni.** — 5 mrtvih, 62 težko ranjenih. V Pittsburgu je predrl v neki tobačni tovarni vodni rezervoar, ki je bil na strehi poslopja, stropa 6. in 5. nadstropja, pri čemur je ubilo 5 delavk, 62 pa težko ranilo.

— **Novi ameriški papirni denar.** »New York Herald« poroča, da bodo pomanjšale Zedinjene države papirni denar za tretjino sedanje velikosti in da se spremeni tudi risba bankovcev. Vzrok temu je, prihraniti državi stroške, oteževati ponarejevanje in napraviti bankovce bolj ročne. Država prihrani tako 900.000 dolarjev na leto.

— **Vzorni hišni gospodar.** Ker se na Francoskem zmanjšuje prebivalstvo, se pojavlja želja pomagati starišem, ki imajo mnogo otrok. Tako poroča »Matin«: Neki hišni posestnik v Sartrouville je naznanil, da odda malo stanovanje s tremi prostori za ceno letnih 250 frankov. Naznanilo je bil dodan poziv: »Stanarina se zaračuna za vsakega otroka stranke za 10 frankov ce-neje.« — Ni se žal nadejati, da bo našel človekoljubni posestnik mnogo posnemalcev.

Korupcija newyorške policije. Velika porota je dvignila proti policijskemu poročniku Beckerju in proti več drugim osebam tožbo radi umora lastnika igralnega brloga, Rosenthala. Zelig je izpovedal, da je žrtve policijske zarote, ker je iz strahu pred Beckerjem pridobil Roseju štiri može za Rosenthala umor. Državno pravdnitvo je dognalo, da je Becker v osmih mesecih pri dvanajstih bankah vložil 90.000 dolarjev. Splošno stavko nameravajo izvesti belgijski socialni demokratje, ko se predloži belgijski zbornici predlog za preosnovo volilnega reda.

Proti omoženim ženskam. Ravnateljstvo Continental in Commercial banke v Čikagu je naznanilo svojim uradnicam, naj izstopijo iz službe, ker omožene uradnice niso baje prikladne za bančne posle? Ravnatelj Schroeder se je izrazil o tem sledeče: Trgovina in zakon si nista slična prijatelja. Banka naj bo trgovski zavod, ne pa šola za zakone. Omožena ženska naj bo raje doma, ne pa v pisarni pri strojepisu ali seševalnem stroju. — Vsed nove odredbe bo prizadetih v omenjeni banki nad 1000 uslužbenk.

3.500.000 dolarjev za en zob. Znano je, da imajo Buddhov zob shranjen v nekem templju v Indiji; Cingaležani pa obožujejo zob neke opice, istotako častijo stanovniki Malabar in Tonga otočja zob belega slona in morskega volka. Siamci so imeli svoječasno za veliko svetinjo zob »svete« opice, katerega so jim pa v vojni Portugalci ugrabili. Za odškodnino, oziroma odkup tega zoba morali so jim plačati ogromno svoto 3.500.000 dolarjev. Dragoceni zob hranijo sedaj Siamci v nekem tempelju; zaprt je v zlati škafliči.

Podgane v Ameriki. Boj proti podganam, ki se je pričel posebno v zapadnih obrežnih mestih v Ameriki, se je razširil na Čikago. Navduševalci boja proti podganam v Čikagi trde, da se bo bil boj bolj za gospodarskega nego z zdravstvenega stališča, ker nevarnost pred kugo in drugimi boleznimi, ki jih prenašajo podgane, ni velika v Čikagi. Podgane napravljajo Čikagi letnih stroškov do 3.000.000 dolarjev. V to svoto pa niso všeti stroški za pobijanje podgan, ki so v velikem mestu veliki, niti škoda po ognjih, ki jih povzročajo podgane. To so le stroški za živež, ki ga podgane pojedjo. Pravijo, da je v Čikagi kakih 2 milijona 250.000 podgan, to je, da pride ena podgana na vsakega prebivalca. Podganolovci so plačevani po 200 do 600 dolarjev na leto.

Kaj občuti letalec, ko pada? Laški žurnalist in aviatik Adone Nosari, kateri je preživel srečno štiri padce z aeroplanom, pripoveduje v listu »Matino« o svojem padcu v Lucci. Letel je takrat kot pasajir z letalcem Marro. »Letalo se je bilo skoraj dvignilo in se premikalo v sigurnem poletu med oblaki proti hribovjem San Giuliano. Nenadoma se mi je zazdelo, da se začenja aparat sumljivo zibati. Letamo 100 metrov nad zemljo in vidim, kako se senožet pod nami navidezno hitro dviga kvišku. »Padava«, si rečem, in čutim, da je ta veter, ki se mi zdi, da prihaja iz globočine, veter smrti. Tragedija, ki se mora sedaj izvršiti, učinkuje le za trenotek na moje živce in vprašam se: »Bom preživel ali ne?« In vendar, tudi v spovednici bi moral izpovedati: v onem trenotku smrtnega straha se mi je zdelo smrt kakor nekaj čudoma zaželjenega. Moje oko se ozira na desno in levo in razločuje vse predmete v bližini, med tem ko pričakuje moje uho že brušči sunka. Stroj pada brez omahovanja z nagnjeno stranjo. Konec je, življenje z Bogom! ... Pilot trga z desno zama za krmilni navor, z levo si bi je obupno po čelu, med tem ko čakam jaz, oprimajoč se trdno okrova z utripajočim srcem. Končno vendar udari stroj ob zemljo. Nevidna roka me zgrabi za tilnik in me vrže ob telo Marre, ki je vržen navspred. Za par sekund sem onamljen. Nato se zdramim in se osvoobodim razvalin in žic. Marra leži s krvavečim obrazom kakor mrtev. Kličem ga, tresem ga, in nato je glasna množica že tu okoli naju. Oba sva ranjena. toda živiva.«

Najkrajše in najdaljše francosko mesto. V departementu Somme leži mesto, ki ima pač najbolj kratko ime na svetu: imenuje se »Y«. Zato se pa nahaja v istem departementu mesto, ki imata tem daljše ime z 32 črkami: Saint-Quentin-Lamotte-Croix-aux-Bailly.

Rusko šolstvo. Leta 1909/1910 je bilo v Rusiji: 104.350 ljud. šol s 6.518.565 učenci in 154.174 učiteljskimi močmi; srednjih šol 2452 s 727.843 učenci, in 101 visoka šola s 110.346 dijak. Šolski stroški so znašali tega leta: ljudske šole 169 milijonov 100.310 rubljev, od katerega zneska je plačala država 86.703.623 rubljev, ostalo se je zbralo s šolnino, z doneski vaških in mestnih občin, zemstvenih fondov, cerkvenih in zasebnih zakladov itd.; srednje šole so stale 107.930.215 rubljev ter je od tega država plačala 47.212.834 rubljev, ostalo je šlo iz raznih drugih virov; za visoke šole

Somišljeniki! Volilci!

Reklamirajte svojo volilno pravico! Najbolj znani pristaši so izpuščeni! Reklamacije sprejema Tajništvo S. L. S.; Miklošičeva c. 6. II. nadstropje od 8-12. ure in od pol 3-8 ure zvečer.

je dala država 19.900.056 rubljev, drugi viri pa 12.648.634 rubljev, skupaj tedaj 32 milijonov 548.690 rubljev. Vrh vsega tega je izdala država v naučne svrhe še 11 milijonov 360.612 rubljev, drugi zakladi 57.104 rublje, skupaj 11.417.716 rubljev. V šolskoprosvetne svrhe se je torej v Rusiji l. 1909-1910 izdalo skupaj 320.996.931 rubljev.

1128 mark za kvadratni čevlji sveta. Coleman Dupont je v New Yorku osnoval družbo, ki je na Broadway številka 120 kupila stavbišče, na katerem je stalo ogromno poslopje zavarovalnice Equitable, ki ga je svoj čas uničil požar. Družba je plačala stavbišče po 1128 mark kvadratni čevlji, skupaj okroglo 56 milijonov mark. Tamkajšnjim finančnikom se ta cena ne zdi čisto nič pretirana. Družba zgradi na tem prostoru 36nadstropno poslopje, ki bo s svojo streho res lahko zgledalo oblake. Parter je zamišljen s prekrasnimi arkadami, velikimi trgovinami in širokimi marmornatimi stopnišči. Kot materijal pride v poštev kamen, opoka in terakota. Stavba bo stala 64 milijonov mark in bo največje poslopje na svetu.

Ljubljanske novice.

VOLILCI V DEŽELNI ZBOR!

Imenik volilcev za dopolnilno volitev dne 24. septembra t. l. je razgrnjen do ponedeljka, dne 26. avgusta v mestni posvetovalnici od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne. **Pozivljamo vse somišljenike, da se zanesljivo prijavijo, ali so v imeniku ali ne,** ker je imenik jako pomanjkljiv. **Vsak naj pregleda imenik ali na magistratu ali v tajništvo S. L. S., kjer je razporežen od 8. do 12. ure dopoldne in od pol 3. do 8. ure zvečer.** Volilni upraviteljenec je vsakdo, ki ima po občinskem statutu mesta Ljubljane v prvem ali drugem razredu pravico voliti v občinski zastop ali ki plačuje najmanj po osem kron neposrednega davka.

Reklamacije sprejema in daje vsa pojasnila **tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta 6, II. nad.**

lj Dr. Pegan se je vrnil včeraj ob 10. uri ponoči v Ljubljano.

lj Pouk v cerkveni umetnosti na bogoslovnem učilišču v Ljubljani je poverjen č. gospodu Josipu Dostalju, kn.-šk. tajniku.

lj Osebna vest. Nadporočnik Karol Hadwiger, poveljnik orožniških šol v Ljubljani, je prestavljen v Kočevje kot poveljnik oddelka št. 4.

lj Vrsta porotnih razprav pri tukajšnjem deželnem sodišču za III. porotno zasedanje je sledeča: Dne 26. avgusta Jožef Logar, užitkar v Tominjah, radi hudodelstva zažiga in Janez Marinko, delavec na Vrhniki, zaradi posiljenja. Dne 27. avgusta Martin Frank, vdovec v Celinu, radi hudodelstva umora in Frančiška Rinek, delavka v Javorju, radi detomora. Dne 28. avgusta Matija Sintič, bivši poštni poduradnik, radi hudodelstva zlorabe uradne oblasti in Janez Podobnik, vpokojeni rudar in bivši blagajničar, radi hudodelstva nezvestobe. Dne 29. avgusta Ivana Hrib, posestnikova hči na Hribih, radi hudodelstva detomora in Jernej Eržen, hlapec v Stražišču, radi posiljenja. Dne 30. avgusta Fran Hirschman radi poneverbe.

lj Srebrno poroko sta obhajala včeraj v Križanski cerkvi g. Andrej Zalar, bivši gostilničar, z g. Ano Zalar. Bog jima daj še prav veliko let zdravja in blagoslova.

lj Vinska poskušnja se vrši danes, kakor običajno vsak četrtek, od 5. do 9. ure zvečer pod kavarno »Evropa«.

lj Čin blaznega. 20. t. m. je prišel na postajo v Borovnici prostak 5. domobranskega polka iz Pulja, Nikolaj Jedelinč, ter zadal prometnemu uradniku z bodalom tri zabodljaje. Jedelinč se prijel in ker se mu je omračil um, pripeljali sinoči s spremstvom v ljubljansko garnizijsko bolnišnico. Poškodbe postajenačelnika so hvalabogu le lahke.

lj Domobranskega prostaka c. kr. domobranskega polka v Pulju Nikolaja Jedelinč, o katerem smo poročali, da je v blaznosti zadal železniškemu prometnemu uradniku v Borovnici z bodalom zabodljaje, so sedaj, kakor čujemo, iz ljubljanske garnizijske bolnišnice s spremstvom prepeljali v grško vojaško bolnišnico.

lj O nakupu Turkove graščine (g. Turk je, kakor znano, član upravnega sveta »Glavne posojilnice«), o katerem smo včeraj poročali, dodajamo, da jo je bil g. Josip Turk kupil pred leti od g. Kumpa. Sedanj kupec, gospod Ivan Ogrin, sorodnik istoimenskega stavbenega mojstra v Ljubljani, se je po večletnem bivanju v Braziliji vrnil v domovino.

lj Prememba posesti. Gospod Ivan Ciber je prodal svojo hišo na Stari poti št. 9 književodji »Gospodarske zveze«, g. Maliju.

lj Zadruga krojačev, krojačic itd. naznanja tem potom cenjenim članom in članicam, da se vrši tretja preizkušnja letos za vaje in vajeke oziroma pomočnike t. l. v dneh od 16. do 19. septembra v navadnih prostorih. Prošnji za pripustitev k tej preizkušnji je priložiti učno in šolsko izpričevalo ter določeno takso ter vložiti pravočasno pri načelstvu zadruge krojačev itd., Trubarjeva ulica 2, najkasneje do 1. septembra t. l.

lj Zadruga krojačev, krojačic, klobučarjev itd. naznanja svojim cenjenim članom, da je umrl nje večletni član gospod Josip Pok, Stari trg 14. Pogreb se vrši v petek popoldne. Naprošajo se gg. člani in članice k obilni udeležbi. — Fr. Jeločnik.

lj Mojstrsk. izkušnje. Obrtno - pospeševalni urad v Ljubljani je pooblaščen za mojsterske izkušnje vseh obrtov razen mizarskega, strugarskega, podobarskega (obrti kamnoseski) in sobnih slikarjev. Obrtna šola v Ljubljani je pooblaščen za mojsterske izkušnje rezarjev, podobarjev (lesnih in kamenih), kovačev in ključavničarjev; lesna strokovna šola v Kočevju pa za mizarski, strugarski in lesni podobarski obrt.

lj Promenačni koncert. Godba 17. pešpolka igra danes od pol 6. do pol 7. ure zvečer v Zvezdi.

lj Ali je to skrb za tujski promet? Ho-dišča (trotoar) na Starem trgu in proti sv. Florijanu so tako zanemarjena in v takem stanu, da so vsekako v sramoto beli Ljubljani. Ni nikaka pretiranost, če trdimo, da je človek v nevarnosti, ko hodi po teh vegetih, skrivljenih ploščah in globinah, ako pazno ne gleda na stopinje. V deževnih dneh so pa kotline napolnjene z vodo, da morajo pasanti čofati po lužah ali pa po blatu. Težava je zlasti takrat, kadar se promet vsled šolskih otrok izdatno pomnoži. Zato naj bi p. n. cestarji in oskrbniki ljubljanskih ulic še zdaj o počitniški dobi poskrbeli, da se ta kozja pota temeljito popravijo ali pa nanovo tlakujejo.

lj Umrli je včeraj popoldne trgovec in posestnik gospod Jožef Pok v 73. letu starosti.

lj Umrli so v Ljubljani: Franja Rozman, mestna uboga, 38 let. — Marija Delavčev, delavka, 72 let. — Fran Cesar, delavčev sin, 17 dni. — Ignacij Ulčar, rejenc, 3 tedne. — Elizabeta Kosec, zasebnica, 64 let. — Elizabeta Gaber, dninarica, 75 let. — Fran Jurjevič, posestnikov sin, 1 dan. — Ivan Šmid, hlapec, 28 let. — Josip Klemenc, posestnikov sin, 18 mesecev. — Olga Koler, rejenska, 7 mesecev. — Angela Dolar, žena mestnega policijskega stražnika, 19 let. — Josip Pok, trgovec in posestnik, 73 let. — Marija Štrukelj, žena železniškega delavca, 38 let. — Jakob Žagar, delavec, 23 let.

lj Svarilo. C. in kr. avstrijski konzulat v Monakovem naznanja glasom razgla-sa ondotnega delavskega urada, da je sedaj tamkaj stavbna sezija tako slaba, da naj zidarji, pomožni stavbni in drugi neizučeni delavci nikakor ne zahajajo tja, ker je izključeno, da dobe kako ti stroki pripadajoče delo.

lj Tatvina. Včeraj je neka gospa poslala v Križevniški ulici 8 letnega Cirila Petana z loncem po juho ter mu dala v denarnici bankovec za 20 K. Ko pride dečko v gostilno in zahteva juho, postavi lonec na stol in pusti v njem denarnico z denarjem. Ko hoče deček plačati, je opazil, da je denarnica izginila. Kmalu se je pa pojasnilo, da je stala pri stolu, na katerem je bil lonec z denarjem, neka ženska, katera je potem iz kuhinje izginila.

lj S ceste. Ko se je včeraj popoldne po Ambroževem trgu peljal posestnik Valentin Habjan, je konj naglo zavil na hodnik in stopil na nogo 9 letni šolski učenki Beti Szaverijeji, kateri je raztrgal čevlji in nogavico ter jo tudi na nogi znatno poškodoval.

lj Kolo je bilo ukraden dne 15. t. m. v Dravljah iz neke drvarnice posestnikovega sina Franu Zajcu iz Dragomlja pri Kamniku. Kolo je tvrdke »Pretiosa«, črno emailirano, prostega teka, ima navzgor zakrivljeno balanco, kolesi imata v sredi rdeče črte ter manjka pri zadnjem ena napirca. Kolo je vredno 120 K.

lj Ubegli natakarski vajenec. Včeraj je hlapec v kazini, Matija Korene, pogrešil iz žepa 10 kron denarja. Sum je takoj obrnil na restavratorskega vajenca Otona Regenfelderja, rojenega leta 1896. na Isoli v Istri. Dečko je danes mesto v službo šel na južni kolodvor, kamor so mu sledili ter zadevo javili tam službujočemu nadstražniku Večerinu, ki ga je aretoval. Aretovanec je tatvino priznal, nakar so ga izročili sodišču.

lj Zaradi prepovedanega povratka je včeraj policija aretovala leta 1891. v Kumpolju rojeno in v Peče pri Kamniku pristojno Frančiško Jesensko, ki so jo oddali sodišču.

! Ako še niste, pošljite naročnino!

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, sred. tlak 736,0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
21	9. zveč.	738,2	17,2	sl. zah.	oblačno	
22	7. zjut.	740,5	13,5	sl. jvzh.	oblačno	18,1
	2. pop.	737,3	17,1	"	"	

Srednja včerajšnja temp. 18,6°, norm. 18,3°.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 22. avgusta 1912.

Pšenica za oktober 1912	11,47
Pšenica za april 1913	11,88
Rž za oktober 1912	9,55
Rž za april 1913	9,94
Oves za oktober 1912	9,94
Oves za april 1913	9,15
Koruza za avgust 1912	9,86
Koruza za april 1913	7,73

Zadnje vesti s Primorskega.

Trst, 22. avgusta. V tukajšnjem občinskem svetu nadaljujejo socialni demokratje obstrukcijo proti vodovodnemu načrtu večine (iz reke Timave). Občinski svetnik Cerniutz, socialist, je dne 21. t. m. nadaljeval svoj govor in ga še ni končal. Po seji je več socialnih demokratov pred rotovžem sprejelo svoje poslanke, liberalci v kavarni »Municipio« so pa nekoliko poživljali.

Trst, 22. avgusta. Včeraj je tu umrl Josip Košir, poduradnik južne železnice.

Trst, 22. avgusta. Cesar je pomilo-stil v minulem porotnem zasedanju na smrt obsojenega Petra Jakomina iz Kubeda in se slednjemu izpremeni kaznen v dosmrtno ječo.

Trst, 22. avgusta. Včeraj se je na Opčinah ustrelil nek 30letni tujec.

Gorica, 22. avgusta. Tu so aretirali cel kup ciganov iz Kranjske, moških in ženskih. Vsi so rodbine Hudorovič. Eni so obtoženi konjske in denarne tatvine, drugi vlačugarstva.

Telefonska in brzojavna poročila.

LUKACS.

Ischl, 22. avgusta. Cesar je danes ogrskega ministrskega predsednika Lukasa sprejel v avdijenci. Lukacs se je nato odpeljal v Gastein.

ZMEDE V TURCIJI.

Carigrad, 22. avgusta. Iz Skoplja je odšlo z orientske železnice proti Mitrovici 10 bataljonov turških vojakov proti črnogorski meji. Črnogorci in Malisori stoje okoli Brane. Črnogorci so porušili vse turške obmejne zgradnice.

Carigrad, 22. avgusta. Turki so Berano zopet zasedli. Črnogorci so odšli.

Carigrad, 22. avgusta. Justični minister Hilmi-paša je demisioniral. Na njegovo mesto je imenovan senator Halim-bej.

STANJE NADVOJVODE HUBERTA SALVATORJA.

Ischl, 22. avgusta. Zdravstveno stanje operiranega nadvojvode Huberta Salvatorja je ugodno.

NEZGODA DON JAIMEA.

San Sebastian, 22. avgusta. Španski pretendent don Jaimes se je v vozu, ki so ga vlekli mezgi, kateri so se pred vlakom splašili, prevrnil, a se ni poškodoval.

NEVARNE ŽENSKE.

Marijine Vari, 22. avgusta. Vsed demonstracij angleških suffragetk proti ministru Lloyd Georgeju se je poostрила varnostna služba.

MORILEC SE OBESIL.

Dunaj, 22. avgusta. Tu se je v zaporu obesil plesarski pomočnik Freisinger, ki

je bil osumljen, da je bil udeležen pri zastrupljenju posestnika Janka iz Češkega.

NOVI GENERAL »ZVELIČAVNE ARMADE«.

London, 22. avgusta. Rajni general »Zveličavne armade« Booths je imenoval za svojega naslednika svojega najstarejšega sina.

KOSTEVIČ.

Peterburg, 22. avgusta. Kapitan Kostevič, ki je bil na Nemškem radi vohunstva aretiran in proti kavciji puščen na slobodo, je dospel semkaj in vojnemu ministru v dveurni avdijenci poročal o svojih doživljajih.

Zadnje vesti s Štajerske.

Š Slivnica pri Mariboru. Nedeljska mladeniška slavnost se je izborna obnesla. Na shodu je govoril poslanec Ozmec in drugi. Javne telovadbe se je udeležilo 47 Orlov.

Š Posredovalnica občaslovenskega obrtnega društva v Celju. Iščejo se: dva učenca za kovaško obrt, en učenec za tkalsko obrt, štirje učenci za pekarsko obrt, en učenec in pomočnik za fotografsko obrt, en učenec za kolarsko obrt. Nadalje išče: šest učencev ključavničarske mojstre in dva mizarske mojstre. — Posredovalnica je preskrbela v tem razmeroma zelo kratkem času mojstre štirim učencem. Najbolj se iščejo ključavničarski mojstri (za umetno, strojno in stavbeno ključavničarstvo), zato se obračamo do teh s prošnjo, da se v slučaju potrebe poslužijo naše posredovalnice. Slavna šolska vodstva pa prosimo, da priporočajo dečkom, ki se želijo posvetiti rokodelskemu stanu, tudi pekarsko, mizarsko in kovaško obrt, ker te ne zaostajajo, kar se tiče zaslužka, mnogo za ključavničarsko obrtjo.

Š Trgovci s sadjem na Spodnjem Štajerskem snujejo poseben kartel. Namen te zveze je, da bi sadni trgovci lahko narekovali cene sadju, kakor bi se jim ljubilo.

Š Št. Ilj v Slov. goricah. Dne 19. avgusta je v graški bolnišnici umrla Ivanka Gornik, žena kmeta M. Krena na Stari gori. Bila sta še komaj pol leta poročena. Rajna je cele štiri mesece ležala v graški bolnišnici. N. v m. p!

Š Hmelj. V zadnjem tednu se je položaj na žatečkem hmeljskem trgu spremenil. Ker je zaloga lanskega hmelja zelo mala, so pivovarnarji zelo

Somišljeniki! Prispevajte in nabirajte za Ljudski sklad!

Išče se zanesljiv zidarski polir.

Nastop takoj. Ponudbe na upravnishтво „Slovenca“.

2618

Srečke v korist Slov. Straži. 4 K 75 vinarjev

znaša mesečni obrok za 400.000 frankov
turško srečko 400.000 frankov
ki ima šest žrebanj z 400.000 frankov
nastopnimi glavnimi dobitki vsako leto: 200.000 frankov

2603 skupaj 1,800.000 frankov

Prihodnje žrebanje 1. oktobra t. l.

Vsak naročnik turške srečke prejme eno srečko v podporo revnih otrok z glavnim dobitkom v vrednosti 5000 kron zastonj. Pojasnila daje za »Slovensko Stražo« g. Valentin Urbančič Ljubljana, Kongresni trg šte. 19.

Bančno posredovanje.

Trgovci, tovarnarji in obrtniki dobijo predujme na izpostavljen račun, kakor se tudi eskomptujejo. - Obresti 6—6 1/2%.

Razširjanje: a) za javne uradnike in častnike na 10 do 20 let event. brez povračila kapitala. Mesečni obroki od K 490 naprej za K 1000—, tudi brez porokov.
b) Za javne in privatne uradnike, bančne, odvetniške, notarske uradnike brez predznambe plače. Mesečni obroki po 10 K za 1000 K. Strogo bančno 5 1/2%, obresti letno.
c) Vojaške ženitne kavcije. Priskrbitev in posojila do 70% brez police, brez predznambe, 5%, brezplačno preskrbljenje polic za večkrat zavrnjene.
Vprašanja zaradi najnatančnejših informacij pod „poštni predal 45 v Ljubljani, glavna pošta restante.“

2619

Kuharica =

išče službe v kakem župnišču. Naslov pove uprava lista pod št. 2615.

Išče se več

2613

prepisovalcev

slovenskega teksta, ki bi vzeli veliko množino dela na dom. Lastnoročno pisane ponudbe pod „Großer Verdienst“, poste rest. Beljak.

Črno na belem

vidite tukaj tvorniško znamko »pravega : Franckovega : pri-datka za kavo«.

Prosimo Vas, pazite, ker dobivajo se tudi ponaredbe.

Tovarna v Zagrebu.

Tvorniška znamka.

2322

povpraševali po hmelju. Radi tega so cene češkemu hmelju poskočile. Plačevalo se je zanj 150 do 180 K za 50 kg. Lanskega hmelja je splošno zelo malo v zalogi. Tudi za izvenčeškimi hmeljem se je močno povpraševalo, ker ga je zelo malo na razpolago. Plačevalo se je za 50 kg tujega hmelja 120 do 150 K in je torej beležiti napredek cen. — Obiranje hmelja se je splošno pričelo. Deževno vreme prejšnjega tedna je obiranje hmelja zelo zadrževalo. Kakovost letošnjega hmelja je izvrstna. Glede cen novemu hmelju se še sedaj ne more kaj stalnega poročati, ker se prodaja hmelja razvije najbolj šele po izvršenem obiranju. Za ogrski in štajerski zgodnji hmelj se je za nekaj malih množin plačevalo na žatečkem trgu 150 do 160 K za 50 kg.

Š V Savinjo padel in se težko poškodoval. Enega zadnjih večerov proti pol deseti uri je padel blizu Celja v Savinjo 80letni v Šmarje pri Jelšah pristojni gostač Anton Kadoršek, kateri se sedaj mudi pri obiranju hmelja v Celju. Nek mož, ki se je ob tistem času slučajno še kopal, je nesrečo zapazil in hitro šel ter Kadoršeka potegnil iz vode. Kadoršek je bil na glavi težko poškodovan in so ga morali spraviti v bolnišnico.

Š Konja in voz ukradel. Voznik piva Gregor Faktor je te dni peljal voz piva iz Zalca v Laški trg. V Levcu pri Celju se mu je pridružil brezposelni hlapec Rudolf Beničnik iz Rečice. Peljala sta se oba skupaj v Laški trg. Ko sta se vračala, je šel Faktor v Tremelj v neko trgovino ter izročil konje Beničniku. Med tem pa se je Beničnik v diru sam odpeljal naprej. Ko je bil že blizu Celja, se mu je strlo kolo. Hitro je odprel konja, pustil voz na cesti in odjahal naprej. Orožnik Ritonja pa je tatvini še pravočasno prišel na sled ter aretiral Beničnika, katerega je izročil okrožni sodniji v Celju.

Š Mladeničem nabornikom toplo priporočamo knjigo »Krščanski vojak«, ki jo je spisal vojni kurat Rozman in se dobiva v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Komad stane 40 vin.

Š Važno za živinorejce. Štajerska namestnijska razglašja, da dobe letos oni živinorejci, katerim se pobijejo prašiči radi kužnih boleznih, odškodnino. Odškodnina bo znašala za 1 kg 1 K 57 h.

Š Prijet cerkveni repar. Sv. Lovrene nad Mariborom: Cerkovnik Ferdinand

Potrti najgloblje žalosti javljamo pretužno vest, da je umrl naš dobri, ljubljani soprog, oče, ded in tast, gospod

JOSIP POK

hišni posestnik in trgovec v Ljubljani

ki je dne 21. t. m. ob pol 5. uri popoldne po prejemu sv. zakramentov za umirajoče, v 73. letu svoje starosti mirno zaspal v Gospodu.

Zemski ostanki predragega rajnika se v petek dne 23. t. m. ob 4. uri popoldne v hiši žalosti, Sv. Jakoba nabrežje št. 13, blagoslove in nato na pokopališču pri Sv. Krištofu polože k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bode brala v soboto dne 24. t. m. ob 10. uri dopoldne v župni cerkvi pri Sv. Jakobu.

Ljubljana, dne 21. avgusta 1912.

Magda Pok
soproga.

Dr. Josip Pok, Magda Vallentschagg roj. Pok, Fina Smielowski roj. Pok
otroci.

Dr. Oton Vallentschagg, Robert Smielowski
zeta.

Oton, Magda, Herbert, Gerhild Vallentschagg, Robert, Fina, Hilda. Erhart Smielowski
vnuki in vnukinje.

Bračko je zasačil dne 21. avgusta ob dvanajstih popoldne cerkvenega roparja ravno v trenutku, ko je v župnijski cerkvi ropal iz nabiralnika pri Marijinem oltarju. Pet prihitelih mož je roparja ustavilo in gnalo na občino v zapor, odkoder ga je telefonično poklican orožnik gnal v Maribor. Ropar govori samo nemški, nima nobenih dokumentov, ima pa precej drobnega denarja in dva nevarna noža.

Š Pri kopanju utonila. Blizu Polzele v Savinjski dolini se je te dni v Savinji kopalo več otrok; med njimi tudi sedemletna hčerka tamošnjega nočnega čuvaja Marija Štamol. Dekletce se je spustilo preveč daleč v vodo in so ga valovi odnesli dalje. Drugi otroci so vsled straha, mesto da bi tekli po pomoč, zbežali. Ko so ljudje o nesreči zvedeli, so takoj šli iskat nesrečnega otroka. Truplo so kmalu našli in ga potegnili iz vode.

Primorske vesti.

p Zdravstveno stanje bivšega poslanka v Carigradu, barona Calice, ki biva v svojem gradu v Sv. Petru pri Gorici, je vedno slabše.

p Ruska vojna ladja »Donec« je dopelja 20. t. m. v Reko.

p Opekla se je v nekem kraju blizu Reke triletna Nerina Stefanutti, ko se je igrala z užigalicami. Vsa obleka se je vnela in dekletce je zadobilo take opekline, da bo najbržeje umrla.

p Cestne slike iz Pulja. Te dni ponoči je našel stražnik ne daleč od ceste na prostem prenočevati neko ženo s štirimi otroci, ki so bili le komaj za silo napravljeni. Pred policijskim komisarjem zaslišana je uboga žena izjavila, da je morala že pred nekaj dnevi zapustiti stanovanje, ker ni mogla plačati najemnine, od tistega časa da prenočuje z otroci v vred na prostem. Vprašana po možu je pa izjavila, da je strasten pijanec, ki vse sproti zapije in se niti najmanj noče brigati za ubogo stradalajočo družino. Posledica tega nesrečnega alkohola je, da mora cela družina trpeti in nima pod nobeno streho niti toliko prostora, kamor bi vsak svojo glavo mogel položiti. V nedeljo je našla policija v puljski okolici 12letnega dečka, ki se je preživljal na svojo roko. Policija je dognala, da je deček rojen v Pulju in sin neke zloglasne potepenke, katera ima še štiri druge nezakonске otroke. Najžalostnejše pri tem je to, da policija sedaj ne more najti nečloveške matere. Zapustila je namreč vseh pet nezakonskih otrok in neznano kam in s kom odšla. Dvanajstletnega dečka je spravila policija tja, kamor po njegovi starosti nikakor ne spada, namreč v ječo. Kakor se vidi, se policija ne da vedno voditi od izreka: rešiti, kar se rešiti da, ker drugače bi bilo tako kruto postopanje proti 12letnemu otroku nemogoče. Ta dva slučaja svetu pričata, kako žalostne razmere vladajo v Pulju. Osobito pa kaže zadnji slučaj o 12letnem dečku vladalo laško-liberalne kamore v najtemnejši barvi. Laško-liberalna kamora je pokradla milijone kron ljudskega denarja, medtem ko ni imela smisla kaj storiti za zanemarjeno mladino, katere je v Pulju toliko kot v malokaterem drugem avstrijskem mestu.

p Narodnostna statistika c. kr. mornarice. Leta 1911 je bilo v vojni mornarici med 3810 vojaškimi novinci 1291 Hrvatov, 900 Nemcev, 662 Ogrov, 581 Lahov, 253 Čehov, 116 Slovencev, 44 Poljakov, 20 Slovakov, 12 Rumuncev in 3 Rusini. V teh številkah je označen materni jezik. Med temi je bilo analfabetov v odstotkih: Hrvatov 19,9, Slovencev 8,6, Lahov 5,5, Ogrov 3,5, Čehov 0,4 odstotkov. Na ostale narodnosti ne odpade noben analfabet. Enoletnih prostovoljcev je služilo lansko leto v vojni mornarici 166. Med temi je bilo po narodnosti največ Čehov in Ogrov. Iz Kranjske je bil samo eden.

p Odmevi puljskih škandalov. Na povelje preiskovalnega sodnika je v sredo po-

licija aretovala glavnega strojevodja mestne elektrarne. Aretacija je v zvezi z laško-liberalnim gospodarskim polomom.

p Na realki v Gorici so razpisane štiri suplature, in sicer iz sledečih predmetov: francoščina v zvezi z nemščino, slovenščino ali laščino — zgodovina — zemljepisje — opisna geometrija — prostoročno risanje. Prošnje se morajo vložiti pri ravnateljstvu c. kr. realke v Gorici najkasneje do 28. avgusta.

p Stanje vinogradov v Istri. Profesor Portole računa v »Allgemeine Weinzeitung«, da se bo pridelalo v Istri letos okoli 450.000 hl vina proti 407.000 hl leta 1911 in 429.000 hl leta 1910. Torej precej dobro. Kjer bo grozdja manj, bo pa boljše. Velikih elementarnih neizgled ni bilo. Najboljše je v okrajih koprskem, piranskem, bujskem in pazinskem, kjer je vsa trta ameriška, pač pa je v takozvani »terra rossa« filoksera divjala. Dobro je stanje grozdja tudi v Dalmaciji, na Goriškem in v Trentinu, iz Spodnje Štajerske, Nižavstrijske in Tirolske se pa poroča o točah in peronospori, ravnotako iz Hrvaškega in Ogrskega. Kar se tiče cen, se ne more še nič drugega reči, kakor da se bodo bolj zahtevala bela vina in fino grozdje, črno pa manj.

Cennakup

Ako se naznani, kaj se potrebuje, pošljem vsakemu ostanke dobre domače tkanine, kot: kanafase, oksforde, celire, platno, tkanine, delene, krizete, brisače, saten, pisano tkanino itd., franko po povzetju

40—50 m I. kakovost K 17—
40—50 m II. kakovost K 22—

Fran Maršik, domači tkalec,
Češka Černa, pošta Nachod, Češko.

Spreten strojnik

za bencinove motorje se takoj
sprejme pri gradnji železnice
Lončarič, Črnomelj. 2593

Deklico ali dečka

bi vzela boljša uradniska družina za svojega. Otrok mora biti zdrav, razumen in čedne zunanjosti. Starost od 2—4 let. Ponudbe pod »Otrok«, do 30. t. m. na poste 2591 restante v Ljubljani.

Sode

od olja ali firneža

kupuje

Kranjska tovarna lanenega olja
v Britofu pri Kranju

Zabret & Co.

Lepa hiša

z dobrovpeljano restavracijo in fujakerijo se pod ugodnimi pogoji proda na Kranjskem, zaradi preselitve. Stoji na najbolj prometnem brezkonkurenčnem prostoru v okolici. — Kje? pove upravništvo »Slovenca« pod št. 2477. 2477

Usi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo oziroma za prihodnost svojih otrok?

Potem pišite »Slovenski Straži« v Ljubljani po knjižico gosp. župnika Haasea o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur dopošlje popolnoma zastonj.

2155

Kranjska deželna banka v Ljubljani

v deželnem dvorcu
vhod v Gosposki ulici 2.

Obreštuje hranilne vloge po
4 1/4 %

brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavni polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila
občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila
v zastavnih listih po

4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih
zavodov in daje lombardna
posojila. Prodaja lastne
pupilarno-varne komunalne
zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod,
ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke vsak
delavnik od pol 9. ure do
poldne do 1. ure popoldne.

Kavarna Prešeren

Na novo prenovljena izsrsna
postrežba, dobra pijača, in in
inozemski časopisi, znano naj-
boljši sladoled, urt.

Za obilen obisk se vladno priporoča

Novi biljardi

Karl Polajnar

KAVARNAR

M. TUŠEK, LJUBLJANA

:: Stari trg 28 ::

trgovina s steklom, porcelanom,
svetilniki, podobami in zrcali po
najnižjih cenah

se priporoča prečistiti duhovščini in slav-
nim cerkvenim predstojništvom za lastno

umetno izdelovanje
slikanih cerkvenih oken.

Narčite in proračune na željo. -- Solidna postrežba.

153

Najnovjša Iznajdba

Pozor!

AKORD HARMONIJA

na katerem zamore vsakdo brez težav in brez prej-
snega učenja takoj igrati.

Iznajdba tega instrumenta je naravnost čudo
moderne tehnike, ker ta ne zahteva dolgotrajnega mu-
nega in dragega učenja, marveč lahko vsak šolar po
10. minutah igra najlepše skladbe.

Ta instrument je posebno priporočljiv raznim
zavodom, šolam, društvom na deželi, starišem, ki
hočejo svoje otroke brez velikih stroškov izobraziti
v godbi, in sploh vsem ljubiteljem godbe.

Zahtevajte torej popis, katerega dopošljem vsa-
komur poštne prosto.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg 9.

2611

Pozor!

Gostilničarji in drugi!

Prodalo se bode dražbenim potom posestvo 27. avgusta ob pol
10. uri dopoldne, obstoječo iz hiše št. 29, Kolodvorska ulica v Ljub-
ljani. Nahaja se v njej že dolgo vrsto let dobro idoča gostilna;
parcelsa za stavbo nasproti Justične palače, več njiv in travnikov.

2574 4

Vse predmete železninske stroke

dobite najceneje pri

veletrgovini z železnino »MERKUR«

Peter Majdič, Celje.

Solidno blago!

1251

Postrežba točna!

